

Coetera de Can Layret (o Lairet)

Vallromanes

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Nord del terme
Emplaçament Boscos de Can Layret

Coordenades:

Latitud: 41.53374
Longitud: 2.29862
UTM Est (X): 441491
UTM Nord (Y): 4598247

Classificació

Número de fitxa 08296 - 145
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 1885010DF4918N

Fitxes associades:

[Can Layret \(o Lairet\)](#)

Autoria de la fitxa F. Xavier Menéndez i Pablo OPC
Data de registre de la fitxa: dt., 09/07/2013 - 02:00

Descripció

Edifici de petites dimensions de planta quadrada bastit amb pedruscall amb arrebossat gris i amb coberta a doble vessant. Es troba enmig de la brolla dels boscos de Can Lairer, oblidant camins, on abans tot era vinya. Està ben sencera i té la porta tancada, però mirant per un forat veus, més o menys, que no hi ha res. Té uns bancs a l'exterior per reposar. La façana, sobre la porta enmarcada amb arrebossat pintat de blanc, presenta una petita fornícula amb la imatge del Sagrat Cor.

Observacions:

El canó el guardaven en aquestes casetes junt amb la matèria explosiva i els coets o les granades. Quan s'havia de fer servir, treien el canó a l'exterior, encenien la metxa i els dos artillers s'amagaven dins la caseta abans de l'explosió.

Història

El propietari de la Masia de can Gurguí i de la Coetera de Can Gurguí (fitxa 145) era Joaquim Layret. No sabem si la coetera de can Layret (o Lairer) també. A finals del s. XIX es van estendre per Europa un canons ignífugs contra les pedregades (el primer que ens consta fou inventat per Albert Stiger, un propietari agrícola austríac el 1880). La 1a. empresa espanyola de "cañones granífugos" es crea el 1900, i a Catalunya, el 1901, a Manresa, "para prevenir la formación de tormentas de granizo". Eren dispositius verticals de 6 m. d'alçada en forma de con (1 m. d'obertura) que disparaven cada 5" diversos projectils activats per pólvora a més de 1000m d'alçada uns 15-30' abans de cada tempesta, per tal de "rebentar" els núbols carregats de pedra i provocar pluja fina. Posteriorment, es va estendre més l'ús de coets pirotècnics que no l'ús de canons. Calia una caseta aprop per guardar el material i refugiar-se els artillers, que havien de ser dos (un carregant i l'altre disparant). A la Serralada Litoral va tenir lloc aquesta pràctica (per protegir la viticultura), però on més es conserven aquestes estructures és al Delta de l'Ebre, on es diuen "coeteres". L'autor del Blog li diu "coetera" prenent el nom de l'Ebre. La veritat és que durant un temps tothom es va imaginar que les coeteres eren eficaces, però aviat va prevaldre la sensació de que els efectes eren nuls i que no servia per res aquell disparar al cel. En pocs anys la fantasia es va acabar.

Bibliografia

Blog "Per camins històrics", Francesc Costa Oller. Entrada "Les coeteres secretes de la Serralada Litoral"
<http://francesccosta.wix.com/percaminshistorics>

